

Sygn. akt II Ca 12/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Stanisław Łęgosz
----------------	---------------------------

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w G.

przeciwko M. N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb.

z dnia 29 października 2012 roku, sygn. akt I C 1107/12

uchyla zaskarżony wyrok w punktach drugim i trzecim sentencji i w tym zakresie przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Tryb. pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt: II Ca 12/13

UZASADNIENIE

Powód (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w G. domagał się zasądzenia od pozwanej M. N. kwoty 1486 złotych z odsetkami umownymi i ustawowymi od sum dokładnie opisanych w pozwie. Z treści uzasadnienia pozwu wynika, że żądana kwota 1486 złotych obejmuje niespłaconą część pożyczki, odsetki, oraz przewidziane umową zryczałtowane koszty windykacji i obsługi.

Wyrokiem z dnia 29 października 2012 r. w sprawie I C 1107/12 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 666 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 03.10.2011 r. do dnia 29.10.2012r., przy czym rozłożył ją na 10 miesięcznych rat po 66,60 zł każda z nich, płatnych do 15-tego każdego miesiąca, poczynając od grudnia 2012r. z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. W pozostałej części powództwo oddalił i nie obciążył pozwanej kosztami procesu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i zarazem rozważania Sadu Rejonowego:

Pozwana M. N. zawarła w dniu 03.09.2010 r. z powodem umowę pożyczki kwoty 1.653 zł, przy czym do wypłaty była kwota 1.000 zł. Opłata przygotowawcza wynosiła 82 zł, usługa dodatkowa w postaci obsługi spłaty pożyczki w miejscu zamieszkania 411 zł, stopa oprocentowania wynosiła 15,38 % . Łączna kwota wszystkich kosztów wraz z odsetkami,

opłat i prowizji do których zapłaty był zobowiązany pożyczkobiorca została określona na 349 zł . Pozwana wywiązała się z umowy jedynie częściowo, wpłacając ogółem kwotę 500 zł zalegając z pozostałymi płatnościami, w związku z czym powód pisemnie w dniu 30.04.2011 r. wypowiedział umowę pożyczki.

Pozwana pracuje dopiero od 06.09.2012r. na pół etatu na okres próbny do dnia 30.11.2012r , wcześniej około 2 lata była bezrobotna bez prawa do zasiłku, ma II stopień niepełnosprawności. Mieszka z rodzicami, nie ma nikogo na utrzymaniu Jest rozwiedziona, nie majątku ani oszczędności. Pozwana leczy się psychiatrycznie z powodu zaburzeń lękowych i silnej depresji.

Zdaniem sądu warunki umowy pożyczki nie były zgodne z obowiązującymi przepisami prawa , w szczególności z ustawą z dnia 20.07.2001 r. o kredycie konsumenckim i treścią art. 7 i 7a tejsze ustawy, która to ustawa ma zastosowanie w niniejszej sprawie.

Art. 7. powołanej ustawy stanowił, że całkowity koszt kredytu oznacza wszystkie koszty wraz z odsetkami i innymi opłatami i prowizjami, które konsument jest zobowiązany zapłacić za kredyt, z wyjątkiem kosztów:

- 1) które ponosi konsument w związku z niewykonaniem swoich zobowiązań wynikających z umowy o kredyt konsumencki,
- 2) które w związku z nabyciem rzeczy lub usługi ponosi konsument, niezależnie od tego, czy nabycie następuje z wykorzystaniem kredytu,
- 3) prowadzenia rachunku, z którego realizowane są spłaty, oraz kosztów przelewów i wpłat na ten rachunek, chyba że konsument nie ma prawa wyboru podmiotu prowadzącego rachunek, a koszty te przekraczają koszty dla rachunków oszczędnościowych stosowane przez podmiot prowadzący rachunek,
- 4) ustanowienia, zmiany oraz związanych z wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczenia, z wyjątkiem kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu - wraz z oprocentowaniem i pozostałymi kosztami - na wypadek śmierci, inwalidztwa, choroby lub bezrobocia konsumenta,
- 5) wynikających ze zmiany kursów walut.

Z kolei art. 7a. stanowił , że łączna kwota wszystkich opłat, prowizji oraz innych kosztów związanych z zawarciem umowy o kredyt konsumencki, z wyłączeniem udokumentowanych lub wynikających z innych przepisów prawa kosztów, związanych z ustanowieniem, zmianą lub wygaśnięciem zabezpieczeń i ubezpieczeń (w tym kosztów ubezpieczenia spłaty kredytu, o którym mowa w art. 7 ust. 1 pkt 4), nie może przekroczyć 5% kwoty udzielonego kredytu konsumenckiego.

Mając powyższe na względzie Sąd uznał, że roszczenie powoda jest częściowo bezpodstawne , gdyż suma wszystkich opłat , prowizji i kosztów obsługi nie mogła wynosić więcej niż 5% kwoty udzielonej pożyczki . Skoro do wypłaty dla pozwanej była kwota 1.000 zł , to tyle stanowiła faktycznie pożyczka . Maksymalna wysokość kosztów stanowiła więc przy tej kwocie pożyczki 50 zł . Wysokość odsetek za 1 rok przy oprocentowaniu 15,38 % od kwoty 1.000 zł dawała kwotę 153,80 zł, a przez 9 miesięcy , bo na tyle została zawarta umowa kwotę 115,35 zł. Łącznie pozwana winna była zatem zwrócić powodowi 1.166 zł . Skoro wpłaciła do chwili obecnej tylko 500 zł, to do zapłaty jest różnica wynosząca 666 zł oraz żądane od daty wniesienia pozwu odsetki. Naliczane przez powoda odsetki były bowiem od zupełnie innej kwoty należności głównej. W pozostałej części Sąd powództwo oddalił jako całkowicie bezpodstawne. Sąd z uwagi na sytuację zdrowotną, rodzinną i materialną pozwanej rozłożył tę należność na raty na podstawie art. 320 kpc - 10 miesięcznych rat po 66,60 zł każda z nich, gdyż na tyle ocenił realne możliwości spłaty zaległości przez pozwaną.

Od pozwanego wyroku, w części oddalającej powództwo apelację złożył powód zarzucając :

1. naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 7 i 7 a ustawy z dnia 20.07.2001 r. o kredycie konsumenckim przez przyjęcie, iż suma wszystkich opłat, prowizji i kosztów obsługi wyniosła więcej niż 5% udzielonej pozwanej pożyczki;

2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że powód błędnie obliczył wartość przedmiotu sporu.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości z zasądzeniem na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zauważył, co następuje:

Apelacja wywołuje skutek w postaci uchylenia wyroku w części oddalającej powództwo i przekazania sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Drugi ze zgłoszonych zarzutów apelacyjnych sprowadza się do kwestionowania przez skarżącego ustalenia sądu, że przedmiotem pożyczki była jedynie kwota 1000 złotych, gdy tymczasem według treści pisemnej umowy pożyczka obejmowała kwotę 1653 zł. Rzeczywiście w treści umowy istnienie zapisu § 4 ust 1, w którym wymienia się, że wysokość udzielonej pożyczki to 1653 zł. Z tej ostatniej kwoty, stosownie do dalszych postanowień umowy, pokryte były należne pożyczkodawcy: opłata wstępna (82 zł), koszty ubezpieczenia (160 zł), opłata za usługę dodatkową - obsługa pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy (411 zł). Na powyższe potrącenie, wynoszące łącznie 635zł, pożyczkobiorca wyraził zgodę.

Jednocześnie Sąd uznał, że te opłaty i koszty przekraczają 5% udzielonego kredytu i ich wprowadzenie do umowy było niezgodne z ustawą o kredycie konsumenckim.

Z związku z tym przyjął, że pożyczka udzielona pozwanej wynosiła tylko 1000zł i taką też kwotę przyjął za podstawę rozliczenia stron..

Tymczasem stan wyjaśnienia sprawy przez sąd pierwszej instancji nie pozwala na dokonanie oceny prawidłowości stanowiska sądu pierwszej instancji, a to wobec niewyjaśnienia rzeczy podstawowych z punktu widzenia treści art. 7 i 7a ustawy

o kredycie konsumenckim z 2001 roku. Chodzi tu przede wszystkim o koszty przyjętej usługi dodatkowej, związanej z obsługą pożyczki w miejscu zamieszkania pożyczkobiorcy i zaliczenie ich do kosztów kredytu, o których mowa w art. 7a ustawy.

Zaliczenie kwoty 411 zł do tych kosztów jest możliwe jedynie w sytuacji wykazania, że były one narzucona przez kredytodawcę, a kredytobiorca nie miał możliwości ich uniknięcia . Innymi słowy wykazania, iż ich poniesienie było niezbędne do uzyskania kredytu. W przedmiotowej sprawie sąd pierwszej instancji w tym zakresie nie poczynił jakichkolwiek ustaleń. Z treści sprzeciwu od nakazu zapłaty oraz z zapisu protokołu z rozprawy zdaje się wynikać , że pozwana nie kwestionowała wysokości dochodzonej kwoty a tylko wносиła o rozłożenie jej na raty. W tej sytuacji do dokonania przez sąd pierwszej instancji oceny żądania powoda z punktu widzenia prawa materialnego art. 7a ustawy o kredycie konsumenckim, niezbędne było przeprowadzenie postępowania dowodowego, chociażby w drodze przesłuchania pozwanej w charakterze strony w celu wyjaśnienia okoliczności zawarcia umowy, a w szczególności, czy przyjęcie przez pożyczkobiorcę usługi dodatkowej - obsługi pożyczki w miejscu zamieszkania, było warunkiem udzielenia kredytu. Dopiero pozytywne ustalenie tej okoliczności pozwoliłoby na zaliczenie kwoty 411 zł, jako składnik limitu o którym mowa w art. 7a ustawy.

Z kolei przytaczana przez sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, treść przepisu art. 7a ustawy, w tym przede wszystkim fragment dotyczący wyłączeń obejmujących koszty ustanowienia ubezpieczeń, wskazuje,

że kwota 160 zł również nie powinna być uwzględniana przy obliczaniu 5% limitu. Czym kierował się sąd pierwszej instancji wliczając ją do tego limitu, z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, nie wynika.

Poza tym sąd pierwszej instancji w uzasadnieniu w ogóle nie odniósł się do żądania powoda obejmującego kwotę 230 zł przewidzianych w §8 ust 3 umowy kosztów windykacji, korespondencji i obsługi.

Z tych względów uznając, że zachodzi naruszenie prawa materialnego, a zgromadzone dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku, Sąd Okręgowy na podstawie art. 505§1¹² kpc uchylił wyrok zaskarżonej części i w tym zakresie sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

.(...)

(...).

(...)